



## REDACTIONEEL

# DE BETEKENIS VAN E-HEALTH

Internet- en communicatietechnologie (ICT) heeft de wereld veranderd. Ook in de gezondheidszorg. Mijn huisarts heeft al heel wat jaren alleen maar een computer op haar bureau staan. In het ziekenhuis doen de verpleegkundige en de arts de ronde met een laptop die toegang biedt tot een digitaal dossier inclusief ecg's, röntgenfoto's, lab-uitslagen en andere controles. Ook de tbc-bestrijding kent veel goede voorbeelden van ICT-toepassingen om de gezondheid en de gezondheidszorg te verbeteren. U leest daar meer over in dit themanummer.

### Waar brengt de technologie ons?

Binnen KNCV Tuberculosefonds wordt frequent gebrainstormd over innovatieve toepassingen van ICT in digital health of e-health. Waar brengt deze technologie ons over tien jaar? Dat vroeg ik me ook af toen ik twintig jaar geleden terugkwam uit Ghana en een masteropleiding volgde aan de London School for Hygiene and Tropical Medicine. Ik had drie jaar gewerkt in een plaats waar zelfs geen telefoonverbinding was. In een studielokaal van de London School konden studenten gebruikmaken van 70 computers en van internet- en e-mailfaciliteiten. Voor veel niet-Europese studenten was het de eerste kennismaking met deze apparaten en technologie. E-mail was in opkomst, maar werd nog maar op beperkte schaal gebruikt in de wereld.

De betekenis van deze nieuwe ICT-mogelijkheden voor de gezondheidszorg, vooral in ontwikkelingslanden, fascineerde me dusdanig dat ik er mijn thesis aan wijdde: 'What's New? The Internet and public health in developing countries: a critical appraisal of applications'. Om de toepassingen te exploreren, verrichtte ik literatuuronderzoek, interviewde beleidsmakers van internationale organisaties en organiseerde drie focusgroepdiscussies met mijn medecursisten als deelnemer. De focusgroepen waren onderverdeeld in een groep met redelijke kennis en ervaring met ICT (uit Europa en Noord-Amerika), weinig (uit Azië en Zuid-Amerika) of vrijwel geen kennis en ervaring (uit Afrika).

### Toekomstmuziek wordt realiteit

De uitkomst lijkt nu een open deur en is al lang een realiteit geworden, maar toen was het allemaal toekomstmuziek. Zo werd gesteld dat internet in ontwikkelingslanden de mogelijkheid kon bieden om de toegang tot medische tijdschriften te verbeteren, dat ziektemeldingen sneller en accurater konden plaatsvinden, inclusief terugkoppeling van resultaten en verbeterd outbreakmanagement, dat het decentralisatie kon bevorderen door betere communicatie tussen de verschillende echelons van gezondheidszorgsystemen, en dat het gezondheidswerkers in de wereld met elkaar kon verbinden. Er waren wel zorgen dat internet beperkt zou blijven tot personen die in grote steden en voor internationale organisaties werkten. De onverwachte en razendsnelle ontwikkeling en explosieve verspreiding van mobiele technologie heeft er echter voor gezorgd dat internet nu vrijwel overal ter wereld en tot in de meest afgelegen gebieden letterlijk binnen handbereik is gekomen.

### Vaardigheden

In een van de artikelen in dit tijdschrift wordt geattendeerd op de vaardigheden die nodig zijn voor e-health, zowel bij professionals als bij patiënten. Dat is een terrein dat nog redelijk onontgonnen is in de Nederlandse tbc-bestrijding. Begin deze eeuw konden professionals via 'PC Privé'-projecten goedkoop een computer aanschaffen. De veronderstelling, die volgens mij is uitgekomen, was dat deze medewerkers thuis snel hun computervaardigheden zouden ontwikkelen. Misschien kunnen we tot vergelijkbare projecten komen die de e-health-vaardigheden van professionals en patiënten bevorderen. Heeft u ideeën over e-health in de tbc-bestrijding? Dan ontvangen we die graag, bijvoorbeeld in de vorm van een korte beschrijving van 150-200 woorden.

Gerard de Vries